

Колишкін Олександр Володимирович
доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри корекційної та інклюзивної освіти,
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, м. Суми, Україна
kolyshkin_av@mail.ru

РОЗВИТОК РУХОВОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У вирішенні проблем корекції, реабілітації та соціальної адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку важливу роль в умовах сьогодення відіграють засоби адаптивного фізичного виховання. Різноманітність і спрямованість фізичних вправ, що застосовуються в системі адаптивного фізичного виховання, варіативність їх виконання дозволяють здійснювати добір та їх поєднання з урахуванням завдань корекції рухових порушень і підвищення фізичної підготовленості учнів спеціальних шкіл до оптимального рівня.

Аналіз останніх досліджень дозволяє стверджувати, що дисгармонійність розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями знаходить свій вияв у нижчому, порівняно з нормою, рівні розвитку фізичних якостей і реалізується у вигляді рухових порушень. Дослідники вказують на низький рівень розвитку фізичних якостей (показники сили, швидкості, витривалості, гнучкості, точності й статичної рівноваги), координаційних здібностей та дрібної моторики у розумово відсталих школярів у порівнянні з учнями масових шкіл.

Мета роботи полягає в розробці та обґрунтуванні методики використання засобів адаптивного фізичного виховання у процесі розвитку рухової сфери дітей з інтелектуальними порушеннями.

В якості засобів адаптивного фізичного виховання була запропонована методика використання корекційно-оздоровчих рухових дій в процесі навчання учнів молодшого шкільного віку з інтелектуальними порушеннями. Інноваційний підхід полягає в з'єднанні традиційних форм навчання з методикою рухових дій. Це дозволяє активізувати як процес навчання, так і біологічний процес розвитку дитини. Сутність запропонованої методики –

поєднання комплексу рухових дій („алфавіт рухів тіла”) і спеціально розроблених або модифікованих рухливих ігор в процесі навчання дітей.

„Алфавіт рухів тіла” складається з рухових поз, що образно уявляють букви абетки. Діти на слух або зорово сприймають назву букви і, використовуючи м'язове відчуття і м'язовий рух, зображують цю букву. І навпаки, аналізуючи ту або іншу позу, називають зображену букву. В даному випадку з'єднуються розумове уявлення букви і м'язові відчуття, завдяки чому зміцнюються умовні зв'язки в корі головного мозку і згодом буква легко відтворюється.

Корекційно-навчальні ігри в русі є або модифікацією рухливих ігор з урахуванням особливостей дітей з інтелектуальними порушеннями, або оригінальними іграми, які спеціально розроблені.

Методику корекційно-оздоровчих рухових дій можна використовувати в процесі навчання учнів з 1-го по 4-ий класи спеціальної школи для дітей з інтелектуальними порушеннями на уроках і позаурочних формах фізичної культури, на уроках української мови, ритміки, заняттях з логопедії та лікувальної фізичної культури.

Результати проведеного дослідження показали, що особливу роль в корекційній роботі з розумово відсталими дітьми відіграє адаптивне фізичне виховання, яке разом із завданнями зміцнення здоров'я, загартування, гармонійного фізичного розвитку дітей, спрямовано одночасно й на вирішення корекційних завдань шляхом подолання недоліків фізичного розвитку і порушень моторики учнів з інтелектуальними порушеннями, що сприяє компенсації інтелектуальних і психічних дефектів.

Kolyshkin Alexander
docent, Ph. D. (pedagogical sciences),
docent of the department of correction and inclusive education,
Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko, Sumy, Ukraine
kolyshkin_av@mail.ru

Development of motor sphere children with intellectual disabilities by means of adaptive physical education

Розвиток рухової сфери дітей з інтелектуальними порушеннями засобами адаптивного фізичного виховання

Развитие двигательной сферы детей с интеллектуальными нарушениями средствами адаптивного физического воспитания